La gran cisterna desconeguda de les Pedreres

A l'interior de la muntanya, quasi a sota del Pirulí, hi ha un dipòsit d'aigua del s. XVI que va servir a un convent dels caputxins i a un fort de defensa

La gran cisterna desconeguda de les Pedreres

La gran cisterna desconeguda de les Pedreres

Corrent per la muntanya, fugint del nucli urbà i olorant la natura, hom pot arribar fins a les Pedreres. A l'extrem més cap al sud-est, ja amb vistes al cementiri vell, Montilivi, el Parc Científic, Vila-Roja i Font de la Pólvora es detecten unes ruïnes. Abans s'ha passat per un polvorí, més nou que l'històric, i pel Pirulí. Sota les restes d'aquesta construcció enderrocada s'hi aprecia un forat, com si fos l'entrada a una cova, cobert amb una reixa i un cadenat. Pocs són els qui hi han pogut entrar.

És la porta d'entrada a una enigmàtica cisterna del segle XVI que ha caigut pràcticament en l'oblit. «El forat és quasi tan gros com una Catedral», havia apuntat un afortunat que hi havia entrat i que posava la mels als llavis a aquest corredor. L'accés està tancat des de fa anys després de comprovar que hi entrava gent a dormir, s'hi feien pintades, s'hi bevia alcohol,s'hi drogaven i s'hi llançaven animals morts o motos. Es va netejar el primer any de mandat de Carles Puigdemont.

No hi ha cap punt d'il·luminació i per tant, és fosc, talment com una nit negra i sense estrelles. Només una llanterna permet posar el peu sense perill. Al forat s'hi baixa per un túnel en forma de rampa. A la part final hi ha una corda per facilitar el descens. El túnel ressegueix el lateral d'una enorme paret que respon al perímetre del dipòsit. La temperatura és d'almenys quinze graus més baixa que a l'exterior. Amb la calor d'aquests dies s'agraeix. Es detecten unes estalactites incipients. A les parets hi ha insectes que tan semblen una aranya com un mosquit gegant i que, amb l'ombra de la llum artificial, es transformen en monstres amb ulls brillants. El silenci només es trenca amb el ressò de les trepitjades.

Una petita cruïlla possibilita anar cap a un nou túnel d'evacuació a l'exterior, que ara s'ha obstaculitzat per impedir l'entrada d'objectes o éssers. A l'altre costat de cruïlla es pot continuar resseguint el perímetre de la cisterna que acaba abruptament a la meitat d'un dels murs laterals del dipòsit. Hi ha una paret, a l'estil d'una porta tapiada, que dona per finalitzat el misteriós recorregut al voltant de la cisterna. Es desconeix què hi pot haver darrere, si és que hi ha quelcom. Al costat, hi ha un foradet d'un metre d'alçada que permet entrar, de quatre grapes, ja a l'interior de la cisterna.

Una de les persones que ha entrat a l'indret per estudiar-lo és Jordi Pericot, un deliniant apassionat de la història de Girona. N'ha fet plànols després de medir la cisterna. Fa 10 metres de llarg i 12 metres d'ample. Són 120 metres quadrats que, amb una alçada de 6,4 metres permetria acumular 700 metres cúbics d'aigua, equivalents a uns 700.000 litres. La cisterna està construïda, ja en origen, amb quatre voltes gòtiques ogivals al centre que aguanten l'estructura perquè no cedeixi. L'aigua s'extreia des de dalt per un pou, ara inutilitzat amb formigó perquè ningú hi caigui.

Jordi Pericot ha analitzat multitud de llibres antics per obtenir detalls de la cisterna. Explica que un grup de l'ordre dels caputxins va aprofitar l'existència d'una petita ermita de principis del segle XV per establir-se a les Pedreres. Era l'any 1581. A poc a poc van engrandint l'edifici. Hi ha constància d'obres d'ampliació el 1584 i el 1587. En aquesta època, hi ha documents que esmenten la construcció de la cisterna d'aigua. Cap al 1650, va convertir-se en convent. Els caputxins van refugiar-se a Torre Gironella i a dins de les muralles de Girona als inicis de la Guerra de Successió. El 1733, el rei Felip V els donaria permís perquè fessin un nou convent a l'actual Museu d'Història. Era el 1762. També hi van construir una cisterna soterrada, més petita.

Els governants de l'època van veure que les Pedreres era un bon indret estratègic i el van convertir en un fort, poc abans del setge de Girona de la Guerra de Successió del 1711. Era el 1707. Si des del castell de Montjuïc es podia veure tot el nord, des del fort dels caputxins es podia divisar la zona sud, Montilivi i el camí de Sant Feliu. Des de meitat del s.XVII ja hi havia el fort del Condestable i el de la reina Anna i d'altres més petits, com el del Calvari, a la muntanya de la O, el de la Ciutat i el del Capítol.

El fort dels caputxins tenia uns 120 metres de llarg i uns 80 d'ample i ocupava una superfície de 8.500 metres quadrats amb quatre baluards i un hornabec d'uns 3.000 metres quadrats i un petit fossar amb un pont. El fort va estar actiu fins a la guerra napoleònica. Amb l'arribada dels francesos per la zona de Palau, en el primer setge (1808), el primer canó es va disparar des d'aquest fort. Durant el setge final dels francesos (1809), el fort era defensat per un batalló de voluntaris de Tarragona i el primer batalló de Miquelets de Manresa. Aquest fort, mai va ser capturat. Segons recull l'exalcalde Emili Grahit en les seves memòries, el fort tenia vuit canons i dos morters. Quan el 1814 les tropes franceses van abandonar la ciutat, ho van fer destruint totes les fortificacions, per si havien de tornar. Des d'aleshores, només hi ha restes escapades. Anys més tard, el 1924, a la zona s'hi va construir un segon polvorí no massa allunyat d'un de ja existent. I el 1992, el Pirulí.

Fa uns anys, l'Associació de Veïns de les Pedreres va aconseguir organitzar una visita guiada a la cisterna, en col·labotació del Museu d'Història i amb la recreació dels Amics de la Girona Napoleònica. La presidenta, Pilar Adroher, reivindica que aquesta cisterna i tot el patrimoni històric de la muntanya es recuperi i es pugui ensenyar als interessats. Recorda que des de fa molt anys, l'entitat veïnal reclama que s'acabi l'adequació d'una anella verda que permetria gaudir de la riquesa de la muntanya, amb la seva fauna i flora, i quan fos possible, entrar a les restes històriques.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/girona/2017/06/18/gran-cisterna-desconeguda-pedreres/852304.html?utm_source=rss